

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลระดับท้องถิ่น ของ
การประถมศึกษาในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

ชื่อผู้เขียน นายโกศล ปราคำ

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ :

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณ	พงษ์วาท	ประธานกรรมการ
อาจารย์ ดร.วิรัตน์	ไวชกุล	กรรมการ
รองศาสตราจารย์บุษผา	อนันต์สุชาติกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาวิถีโดยทั่วไปในค่านโครงการสร้าง และ
การจัดการทางการบริหารการศึกษาในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น (2) ศึกษาเปรียบเทียบ
วิถีโดยทั่วไปค่านโครงการสร้างและการจัดการทางการบริหารการศึกษาในประเทศไทย
และประเทศญี่ปุ่น (3) ศึกษาวิธีการจัดการและการบริหารงานบุคคลระดับท้องถิ่นของการ
ประถมศึกษาในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น (4) ศึกษาเปรียบเทียบวิธีการจัดการและ
การบริหารงานบุคคลระดับท้องถิ่น ของการประถมศึกษาในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

พื้นที่วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง ในประเทศญี่ปุ่นได้แก่ บุคลากรในโรงเรียนประถม
ศึกษา ในเขตนครชิซุโอกะ จำนวน 15 โรงเรียน รวม 168 คน ส่วนในประเทศไทย
ได้แก่บุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง
เชียงใหม่ จำนวน 12 โรงเรียน รวม 204 คน การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดย
เครื่องคอมพิวเตอร์ของศูนย์คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ การสุ่มตัวอย่างใช้วิธี
สุ่มแบบชั้นภูมิและการสุ่มแบบง่าย คำสถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไต่จากการสังเกตและการสัมภาษณ์
ผู้วิจัยอาศัยเกณฑ์ความสอดคล้อง ความเป็นเหตุเป็นผล และ/หรือความแตกต่างของ
ข้อมูล ประกอบกับข้อเท็จจริงทางข้อมูลเอกสาร เพื่อการสรุปเป็นข้อค้นพบของการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กระบวนการบริหารการศึกษา

1.1. โครงสร้างการบริหารการประถมศึกษาของประเทศญี่ปุ่น แบ่งเป็น
2 ระดับ ได้แก่ การบริหารการประถมศึกษาระดับชาติ และการบริหารการประถมศึกษา
ระดับท้องถิ่น แต่ในประเทศไทยเป็นการบริหารการประถมศึกษาระดับชาติเพียงระดับ
เดียว

1.2. กระบวนการบริหารการศึกษาของประเทศญี่ปุ่น เป็นการกระจาย
อำนาจและกระจายความรับผิดชอบ จากการบริหารราชการส่วนกลางสู่องค์การบริหาร
ส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริง ส่วนในประเทศไทยเป็นเพียงการแบ่งอำนาจจากการบริหาร
ราชการส่วนกลางให้แก่หน่วยงานระดับท้องถิ่น เท่านั้น

1.3. ทั้งในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น มีการบริหารงานการประถมศึกษา
ระดับท้องถิ่นในรูปคณะกรรมการ เช่นเดียวกัน แต่ค่านิยมบทบาท หน้าที่ และองค์ประกอบ
ของคณะกรรมการฯ มีความแตกต่างกันกล่าวคือ

- คณะกรรมการฯ ของไทยจะมีบทบาทหน้าที่เป็นเพียงองค์กรที่
ปรึกษามากกว่าองค์กรบริหาร ในขณะที่คณะกรรมการฯ ของญี่ปุ่นเป็นองค์กรทางค้ำ
บริหาร มากกว่าองค์กรที่ปรึกษา

- องค์ประกอบของคณะกรรมการฯ ของไทยประกอบด้วย กรรมการ
โดยตำแหน่ง กรรมการที่เลือกตั้งจากราชการครูและจากประชาชน (โดยทางอ้อม)
ส่วนในญี่ปุ่น กรรมการทุกคนมาจากประธานทั้งสิ้น

2. พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

2.1. ความรู้สึกที่เกิดขึ้นคล้ายคลึงกันของบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งของประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น คือ

- วุฒิการศึกษาสูงขึ้น ความคิดเห็นมีค่าต่ำลง
- อายุราชการมากขึ้น ความคิดเห็นมีค่าสูงขึ้น
- ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมีค่าสูงกว่าความคิดเห็นของ

ครูผู้สอนทุกกลุ่มขนาดโรงเรียน

2.2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานในโรงเรียนประถมฯ ของผู้บริหารฯ และครูผู้สอนของประเทศญี่ปุ่น มีความแตกต่างกันมากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารฯ และครูผู้สอนของประเทศไทย

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแนวทางในการบริหารการศึกษาในประเทศไทย

3.1. ควรมีการพัฒนาระบบการเมืองระดับท้องถิ่นให้มีความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นควบคู่กับการพัฒนาระบบและกระบวนการบริหารการศึกษา

3.2. ควรพัฒนาผู้บริหารการศึกษาในทุกระดับให้เป็นผู้บริหารอาชีพ และพัฒนาความคิดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลแบบกว้างให้แก่ผู้บริหารการศึกษาด้วย

Thesis Title A Comparative Study of Primary Education Administration
in Thailand and Japan with Specific Reference to
Personnel Management at the Local Level

Author Mr. Kosol Pracom

M.Ed. Educational Administration

Examining Committee :

Assist. Prof. Dr. Annop Fongwat Chairman

Lecturer Dr. Wirat Waiyakul Member

Assoc. Prof. Boobpa Anunsuchatgul Member

Abstract

The purposes of this study were (1) to identify general aspects of Japanese and Thai educational administration structure and educational management ; (2) to compare in general the above structure and management of the two countries ; (3) to identify general aspects and dimensions of administrative thoughts and practices of the two countries primary education with specific reference to personnel management at the local level ; and (4) to compare the two countries' administration of primary education again with specific reference to personnel management at the local level

The city of Shizuoka in SHIZUOKA Prefecture in Japan and Muang District of Chiang Mai Province, Thailand served as the study sites. In Japan 15 primary schools and 168 teachers and administrators while

12 schools and 204 teachers and administrators in Thailand were chosen as samples in the study via the stratified random sampling techniques. Statistics used included frequency, percentage, mean and standard deviation. In addition, site observations, interviews and literature review helped make possible certain interpretations of collected data in terms of its congruity and rationality.

The findings of this study were as follows :

1. With regard the educational administration process

1.1. In Japan there are clearly 2 levels of the administration process : national and local while in Thailand there is only one national level.

1.2. In Japan, it can be said that decentralization in its true sense is the major mode of operation with the clear line dividing power and authority of the national level and that at the local level. On the contrary, educational administration in Thailand, the authority is merely delegated to the local level.

1.3. Although both countries operate on the basis of the committee system, certain following differences are obvious ;

- In Thailand, local committees involved in primary education affairs are more of the supervisory-advisory nature than administrative while the contrary is true in Japan.

- Committee members in Thailand comprise ex officio, teacher-elected representatives and officially appointed by persons while in Japan all members are popularly elected.

2. Administrators' and teachers' attitudes toward the administration of primary education.

2.1. Similarities in attitudes of the two countries' educational personnel are as follows :

- the higher educational credentials, the lower, i.e., less positive, the attitudes.
- the longer period they serve in the system, the better, i.e., more positive, their attitudes in every size-based group are rated higher than those of teachers.

2.2. There are more differences in attitudes between teachers and administrators in Japanese schools than in Thailand.

3. Major recommendations to improve primary education administration in Thailand.

3.1. More local political democratization efforts should be carried out along with educational administration improvement programmes.

3.2. Educational administration leadership at every level should be developed to the point where it becomes more and more professionalized. At instilled with the broader concept of personnel administration.